

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 19P/59/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420204179
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gindlová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2021:6420204179.1

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Y. Č., J.. XX.XX.XXXX M. Y. Č., J.. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, detí rodičov: matka Z. Č., J.. XX.XX.XXXX, L.. XX.XX.XXXX, J. G. I. X. XXX a otec: S. Č., J.. XX.XX.XXXX, L.. XX.XX.XXXX, J. G. I. X. XXX, o návrhu navrhovateľky F.. H. S., J.. XX.XX.XXXX, Y. G. I. X. XXX, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti - Y. Č., J.. XX.XX.XXXX M. Y. Č., J.. XX.XX.XXXX, dočasne odovzdáva do starostlivosti F.. H. S., J.. XX.XX.XXXX, Y. G. I. X. XXX, na nevyhnutne potrebný čas, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Dňa 30.12.2020 bol Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „súd“ alebo „okresný súd“) doručený návrh F.. H. S. (ďalej len „navrhovateľky“) na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s návrhom vo veci samej, ktorým sa domáha, aby súd neodkladným opatrením podľa § 365 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) dočasne zveril mal. Y. Č., J.. XX.XX.XXXX M. S.. Y. Č., J.. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletých“) do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh bol odôvodnený tým, že maloleté deti sú jej krstnými deťmi. Dňa 05.10.2016 maloletým zomrela matka a dňa 26.12.2020 zomrel otec. Maloletí ostali siroty, bez zákonného zástupcu. Navrhovateľka po dohode s rodinnými príslušníkmi a zrelom uvážení situácie dospeli k názoru, že požiadajú o zverenie oboch maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka s manželom žijú v rodinnom dome vo I. X.. Majú dve vlastné maloleté deti. Manžel vyjadril súhlas so zverením mal. Y. a Y. do osobnej starostlivosti navrhovateľky a vyjadril jej podporu pri ich výchove. Navrhovateľka s manželom majú pravidelný príjem. Navrhovateľka je zamestnaná ako účtovníčka, ekonómka a matrikárka v obci I. X., jej manžel ako samostatne zárobkovo činná osoba. Obaja majú záujem o to, aby deti nemuseli byť umiestnené do detského domova, nakoľko túto situáciu pred niekoľkými rokmi obaja maloletí zažili. Maloletí by boli u navrhovateľky a jej manžela v známom prostredí, nebolo by potrebné meniť školské zariadenie. Maloletí majú pinoletú staršiu sestru, D. Č., ktorá v súčasnosti žije s priateľom v N. A.. Momentálne nemá vytvorené vlastné bývanie a z tohto dôvodu sa nemôže starať o svojich maloletých súrodencov, avšak v záujme zachovania a udržania rodinných vzťahov a väzieb chce s maloletými súrodencami tráviť prázdniny, prípadne sviatky a vzájomne sa navštevovať. V závere navrhovateľka uviedla, že vzhľadom na to, že maloleté deti nemajú ani jedného z rodičov, považuje za nevyhnutné, aby do času rozhodnutia vo veci samej bolo rozhodnuté zo strany súdu i neodkladným opatrením o ich zverení do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Rozhodujúca skutočnosť odôvodňujúca vydanie neodkladného opatrenia je daná v dôsledku nevyhnutnej potreby zabezpečiť maloletým bezpečné, pokojné a rodinné zázemie, ktoré by im poskytli navrhovateľka s manželom.

2. Z úmrtného listu vyplýva, že otec maloletých zomrel dňa 26.12.2020 a matka maloletých dňa 05.10.2016.

3. Súd lustráciou pripojených spisov zistil, že Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom sp. zn. 19P/56/2017 zo dňa 26.04.2018, právoplatným dňa 23.05.2018, nariadil nad mal. Y. M. S.. Y. po smrti ich matky ústavnú starostlivosť, ktorú zabezpečoval Detský domov J. G. a otca zaviazal povinnosťou prispievať na ich výživu výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima pre neplnoleté a nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, na každé dieťa zvlášť, vždy do 25. dňa v mesiaci na účet Detského domova J. G.. Ústavná starostlivosť bola nad mal. deťmi nariadená z toho dôvodu, že otec zanedbával starostlivosť o nich po úmrtí ich matky. Súd zároveň otcovi mal. detí v tom čase určil lehotu 6 mesiacov na úpravu rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohol osobne vykonávať starostlivosť o maloletých.

4. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 24P/31/2018 zo dňa 10.01.2019, právoplatným dňa 23.01.2019, súd zrušil ústavnú starostlivosť nad mal. Y. a Y. vykonávanú Detským domovom J. G., nariadenú rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 19P/56/2017 zo dňa 26.04.2018 a zároveň nariadil nad výchovou maloletých dohľad po dobu 12 mesiacov, ktorý vykonával ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica z dôvodu, že otec maloletých upravil rodinné a sociálne pomery tak, aby mohol zabezpečovať starostlivosť o maloletých.

5. Z aktuálnej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica (ďalej len „ÚPSVaR“), súd zistil, že navrhovateľka s manželom sú krstnými rodičmi maloletých detí, navrhovateľka je sestra nebohej matky maloletých detí. Navrhovateľka s manželom sú rodičmi dvoch maloletých detí, E., J.. XX.XX.XXXX M. K., J.. XX.XX.XXXX. Bývajú v dvojpodlažnom päťizbovom dome, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. V domácnosti sa nachádza obecná voda, ako i voda zo studne, ústredné kúrenie a krb, električka je zavedená. Domácnosť je zariadená moderným nábytkom, ich deti majú k dispozícii dve detské izby, kde jednu v súčasnosti obývajú mal. E. s mal. Y. a druhú izbu obýva mal. K. s mal. Y.. Domácnosť je plne prispôbená potrebám mal. detí a deti majú v domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre spánok, učenie a hry. Navrhovateľka je zamestnaná ako účtovníčka, ekonómka a matrikárka na Obecnom úrade I. X., s mesačným príjmom cca 800,- Eur, rodinné prídavky poberá vo výške 49,90 Eur mesačne. Manžel navrhovateľky pracuje ako SZČO v oblasti lesníctva, jeho príjem je cca 2.000,- Eur mesačne. Mesačné výdaje v domácnosti boli uvedené nasledovne: električka 70,- Eur, úver 150,- Eur a ostatné výdaje ako bežné výdavky na domácnosť. Navrhovateľka uviedla, že jej manžel vyjadril súhlas, aby jej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. V súčasnosti maloletým zariaďujú vlastnú detskú izbu. Navrhovateľka ďalej uviedla, že sa rozprávala s mal. Y. M. S.. Y. o ich budúcnosti a o pravidlách, ktoré budú dodržiavať. Dohodli sa na tom, že z financií, ktoré dostanú, im založia spoločný účet, z ktorého budú financovať vreckové a bežné výdaje. Financie zo spoločného účtu budú použité na úhradu úveru a nákladov na domácnosť rodinného domu po ich zosnulom otcovi. Obe maloleté deti uviedli, že si chcú ponechať rodinný dom. Navrhovateľka plánuje maloletým založiť aj vkladné knižky, kde im bude vkladat' financie do budúcnosti. Maloleté deti majú dobrý zdravotný stav, lieky neužívajú. V škole sa učia dištančne, školu zvládajú a problémy neuvádzajú. Obaja maloletí vyjadrili súhlas, že chcú bývať u krstných rodičov. Maloletým ako aj krstným rodičom bola ponúknutá možnosť navštevovať odborné poradenstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR, ktorú nateraz odmietli. Krstní rodičia uviedli, že situáciu v súčasnosti zvládajú samostatne a v prípade potreby budú úrad kontaktovať. So správou o prešetrení pomerov boli súdu doručené i posudky triednej učiteľky mal. Y. a triednej učiteľky mal. Y.. Y. je v školskom roku 2020/2021 žiačkou druhého ročníka dennej formy štvorročného štúdia v Strednej odbornej škole pedagogickej v X.. Javí sa ako bezproblémová študentka, dosahuje vynikajúce výchovno-vzdelávacie výsledky, reprezentuje školu v rôznych olympiádach, jej správanie je v súlade so školským poriadkom. Mal. Y. je v školskom roku 2020/2021 žiakom 8. ročníka Základnej školy v G.. Y. je tichšej povahy, k spolužiakom je priateľský, na hodinách pracuje primerane. Na základe vyššie uvedených skutočností, ÚPSVaR odporučil návrhu v plnom rozsahu vyhovieť, nakoľko zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky je v ich záujme.

6. Podľa čl. 4 CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

11. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

12. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

13. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

14. Podľa § 45 ods. 2 ZKR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

15. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými obtiažami. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie a z toho vyplývajúcu potrebu bezodkladnej úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

16. Inštitút neodkladného opatrenia je procesným inštitútom, ktorý umožňuje poskytnúť rýchlu ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam účastníkov konania. Neodkladné opatrenie možno nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania a je obava, že exekúcia bude ohrozená a v prípade konaní podľa CMP aj v prípade keď to vyžaduje verejný záujem. V prípade maloletých detí pritom nemusí potreba dočasnej úpravy vyplývať len z naliehavosti situácie, ale aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je vždy potrebné prihliadať práve na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri posudzovaní

záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

17. V konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloletých sa kladie prísny dôraz na ochranu záujmov dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a najvyšším princípom výkonu rodičovských práv a povinností. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Všetky súdne a správne rozhodnutia týkajúce sa detí majú demonštrovať, že najlepší záujem dieťaťa je ich prvoradým hľadiskom. Článok 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú.

18. Súd po posúdení návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že je potrebné neodkladným opatrením dočasne upraviť pomery vo vzťahu k starostlivosti o maloleté deti, ktorých obaja rodičia nežijú. Vykonaným dokazovaním pre účely nariadenia neodkladného opatrenia, ako dočasnej formy rozhodnutia, mal súd za preukázané, že mal. deti sa po smrti ich otca (v ktorého starostlivosti boli doposiaľ) nachádzajú v domácnosti ich krstných rodičov (sestry ich matky s rodinou). Sociálnym šetrením bolo zistené, že maloleté deti majú v danej domácnosti vytvorené priaznivé podmienky pre ich zdravý psychický aj fyzický vývin a obe deti majú záujem v danej domácnosti zotrvať. Navrhovateľka je sestra nebohej matky maloletých detí, ktorá z radu príbuzných prejavila záujem o maloletú Y. M. Y. a jej manžel zároveň vyjadril súhlas so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky a súčasne aj podporu pri ich výchove. Na základe takto zhromaždených informácií súd dospel k záveru, že návrhu navrhovateľky, ktorým žiadala mal. deti zveriť do dočasnej starostlivosti je potrebné vyhovieť, nakoľko maloleté deti zostali bez akejkoľvek opateru, nemajú zákonného zástupcu, a preto je nevyhnutné touto neodkladnou formou dočasne upraviť ich pomery a zveriť ich do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Navrhovateľka má vytvorené vhodné podmienky pre ich plnohodnotný vývin, a súčasne dáva spôsobom jej života záruku toho, že v jej domácnosti bude o maloletých náležite postarané. Zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky je vhodným riešením aj z toho pohľadu, že mal. deti majú k nej vytvorený silný citový vzťah, a preto je v ich záujme, aby vyrastali v danom prostredí.

19. Súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie má preventívny charakter, z čoho vyplýva, že ním stanovená úprava práv a povinností účastníkov by mala byť len v rozsahu nevyhnutnom pre zachovanie ohrozených práv príslušného účastníka, vrátane maloletého dieťaťa. V rámci posudzovania splnenia predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia nie je úlohou súdu podrobne sa zaoberať dôvodmi a okolnosťami, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej. Až na základe dokazovania v rámci konania môže súd v rozhodnutí vo veci samej upraviť výkon práv a povinností k maloletým deťom po zohľadnení všetkých relevantných skutočností tak, aby toto rozhodnutie bolo v najlepšom záujme maloletých detí.

20. Rozhodnutie je vykonateľné dňom jeho vyhotovenia (§ 367 ods. 3 CMP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby

každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 63 CMP),
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.